

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om en ny EU-dagsorden for videregående uddannelse

(COM(2017) 247 final)

og om meddelelse fra Kommissionen til Europa-Parlamentet, Rådet, Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget om skoleudvikling og fremragende undervisning for en god begyndelse i livet

(COM(2017) 248 final)

(2018/C 081/22)

Ordfører: **Pavel TRANTINA (CZ-III)**

Medordfører: **Antonello PEZZINI (IT-I)**

Anmodning om udtalelse	Kommissionen, 5.7.2017
Retsgrundlag	Artikel 165, stk. 4 og artikel 166, stk. 4 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde
Kompetence	Sektionen for Beskæftigelse, Sociale Spørgsmål og Unionsborgerskab (SOC)
Vedtaget i sektionen	27.9.2017
Vedtaget på plenarforsamlingen	19.10.2017
Plenarforsamling nr.	529
Resultat af afstemningen	148/1/3
(for/imod/hverken for eller imod)	

1. Konklusioner og anbefalinger

1.1. Mens EØSU hilser initiativerne velkommen og er enig i principperne, ønsker udvalget at give udtryk for sit syn på betydningen af at yde den nødvendige støtte til forbedringen af uddannelsessystemerne i Europa for at opnå uddannelse af høj kvalitet for alle, såvel som på betydningen af at forbedre uddannelsessystemernes evne til at takle samfundsmæssige udfordringer og reelt give de studerende mulighed for livskvalitet og beskæftigelse. Ved at bruge sine egne værdier som løftestang kan og skal Europa spille en førende innovativ rolle i opbygningen af en bæredygtig og inklusiv økonomi. En sådan økonomi skal være i stand til at styrke konkurrenceevnen og værne om fremtiden for sin særlige sociale model. Samarbejde på uddannelsesområdet giver hele idéen bag EU mening og bidrager til, at »fællesskabet«, dvs. EU, opfattes som noget konstruktivt.

1.2. I lyset af det aktuelle politiske klima i Europa opfordrer EØSU Kommissionen og medlemsstaterne til at inkludere værdsættelsen af kulturel mangfoldighed og tolerance i uddannelsespolitikken som endnu et område, hvor aktivt medborgerskab bør fremmes inden for rammerne af EU's målsætninger om at styrke EU's grundlæggende værdier. Vi har et fælles ansvar for at informere borgerne og gøre dem opmærksomme på den fælles europæiske historie og de europæiske værdier samt på vigtigheden af tolerance og menneskerettigheder.

1.3. EØSU mener, at der for at imødegå nutidens voksende udfordringer er brug for et mere ambitiøst initiativ, som vil føre til en mere holistisk uddannelsesstrategi, der ændrer den nuværende kurs med det formål at støtte vores børn og unge og hurtigt finde løsninger på de eksisterende udfordringer.

1.4. En forbedret status for lærere og skoleledere og støtte til dem er afgørende for bedre uddannelse. Der er brug for efteruddannelse, ikke kun til lærere og skoleledere, men til de mennesker der reelt underviser børn og unge uden for uddannelsessystemet, dvs. forældre, lokalsamfund, uformelle uddannelsesudbydere m.m. Det er vigtigt at opbygge alliancer med disse grupper.

1.5. Der bør fremsættes mere specifikke forslag til medlemsstaterne om uddannelse og lærerstøtte, herunder om forbedring af skolemiljøet som en del af deres arbejdsvilkår og de lærendes indlæringsbetingelser. Nogle forslag kunne fremsættes i forbindelse med det europæiske semester som et element i de landespecifikke henstillinger.

1.6. I lyset af det kommende topmøde om uddannelse, der er planlagt i begyndelsen af 2018, og som Kommissionen er vært for, tilskynder EØSU i høj grad medlemsstaterne til at tage et stort skridt fremad og indføre, bl.a. ved brug af effektive sociale og civile dialoger, de systemer for uddannelse, efteruddannelse og livslang læring, der vil give de lærende en lovende fremtid i Europa.

1.7. EØSU anser følgende to elementer for at udgøre hjørnestenen i forbedringen og moderniseringen af uddannelsessystemerne: sikring af en tilstrækkelig finansiering, der fordeles ligeligt, og en koordineret styring inden for rammerne af en effektiv social dialog af høj kvalitet. Dette aspekt bør der i højere grad tages hensyn til i de fremtidige drøftelser. Uddannelsessystemets ressourcer bør ikke kun fokusere på resultater, men også på inklusion af lærende fra ugunstigt stillede miljøer og flygtninge.

1.8. EU bør investere mere i uddannelse og erhvervsuddannelse samt forskning og innovation ved at afsætte flere midler til Erasmus+ og Horisont 2020-programmerne og deres planlagte efterfølgere. Dette kan øge antallet af job i fremtiden og åbne nye muligheder.

1.9. Derudover vil EØSU gerne understrege, hvor vigtigt det er at inddrage arbejdsmarkedets parter og de øvrige civilsamfundsorganisationer i denne proces på effektiv vis.

1.10. Selvom meddelelsen fokuserer på skoler og videregående uddannelser skal der også tages fat på spørgsmålet om samarbejdet og forbindelserne mellem formel, ikke-formel og uformel læring og valideringen af resultaterne heraf.

1.11. EØSU understreger vigtigheden af at vælge en bred tilgang til iværksætteri. Der er behov for iværksætteruddannelsesmål for alle undervisere, hvis effektive iværksætteruddannelsesmetoder skal indføres i klasseværelserne. Udvikling af sociale projekter i eller uden for skolerne udgør en ideel mulighed for at tilegne sig disse færdigheder og den nødvendige tankegang. Det bidrager også til at skabe bedre forbindelser med andre læringsmiljøer.

1.12. EØSU mener, at det overordnede formål med uddannelse består i at skabe en balance og et tættere samarbejde mellem STEM-emnerne og samfundsvidenskab og humaniora. EØSU efterlyser derfor en mere tværfaglig tilgang til uddannelse og livslang læring, der tager udgangspunkt i partnerskaber og fleksible forløb, der rækker ud over et enkelt uddannelsesniveau og en specifik studieretning.

2. Resumé af Kommissionens initiativer

2.1. Som opfølgning på sin meddelelse om forbedret og moderniseret uddannelse (7. december 2016) lancerede Kommissionen et nyt ungdomsinitiativ om skoler og videregående uddannelser med titlen »Strategi for en inklusiv og fremtidsorienteret uddannelse af høj kvalitet« den 30. maj 2017. Pakken består af to nye EU-dagsordener for modernisering af uddannelsessektoren — den ene vedrører skoler og den anden de videregående uddannelser.

2.2. Hvad angår skoler har dokumentation fra medlemsstaterne vist, at der er behov for tiltag på tre områder, hvor EU-støtte kan bidrage til at imødegå store udfordringer:

— forbedring af skolernes kvalitet og inklusion,

— støtte til fremragende lærere og skoleledere,

— bedre styring af skoleuddannelsessystemer.

2.3. Kommissionen foreslår at supplere de foranstaltninger, som medlemsstaterne træffer på disse tre områder, ved at støtte gensidig læring, styrke videngrundlaget for, hvad der fungerer inden for uddannelsessektoren, og bistå de nationale reformer i de medlemsstater, der ønsker det. Eksempler på en sådan støtte: styrke kompetenceudvikling og interkulturel læring gennem skolepartnerskaber, mobilitet og e-Twinning-projekter under Erasmus+, styrke peerlæring i læreres og skolelederes karriere og faglige udvikling og oprette en ny støttemekanisme for at bistå medlemsstater, der søger hjælp til at udforme og gennemføre uddannelsesreformer.

2.4. Den nye strategi for videregående uddannelser bygger på moderniseringsdagsordenen fra 2011. Kommissionen fremlægger i sin meddelelse planer for fire nøgleområder:

- sikre, at kandidater forlader de videregående uddannelser med de færdigheder, som både de og den moderne økonomi har brug for,
- bygge inklusive videregående uddannelsessystemer,
- sikre, at videregående uddannelsesinstitutioner bidrager til innovation i resten af økonomien,
- støtte videregående uddannelsesinstitutioner og regeringer i arbejdet med at udnytte tilgængelige menneskelige og økonomiske ressourcer bedst muligt.

2.5. For at sikre, at de videregående uddannelser kan bidrage til øget vækst og jobskabelse, skal universiteterne tilpasse læseplanerne til de aktuelle og forventede behov i økonomien og i samfundet, og fremtidige studerende skal have opdateret, solid information, der kan hjælpe dem med at bestemme, hvilken studieretning de skal vælge. Derfor fremlagde Kommissionen også et parallelt forslag til en henstilling fra Rådet om sporing af færdiguddannede i forbindelse med den nye dagsorden for færdigheder i Europa, som ikke blot omfatter færdiguddannede fra de videregående uddannelser, men også fra erhvervsuddannelsesprogrammer. Dette bør tilskynde og give de nationale myndigheder støtte til at forbedre kvaliteten og tilgængeligheden af oplysninger om færdiguddannedes karriereforløb eller videreuddannelse, efter at de har afsluttet deres studier.

3. Generelle bemærkninger til den nye EU-strategi for uddannelse

3.1. EØSU bifalder initiativerne og ønsker at give udtryk for sit syn på betydningen af at yde den nødvendige støtte til forbedringen af uddannelsessystemerne i Europa for at opnå uddannelse af høj kvalitet for alle, såvel som på betydningen af at forbedre uddannelsessystemernes evne til at tackle samfundsmæssige udfordringer og reelt give de studerende mulighed for livskvalitet og beskæftigelse. Udvalget bakker op om den vægt, der lægges på førskoleundervisning, investering i læreruddannelser, fremme af samarbejde mellem forskellige interessenter, forbedring af skoleledelsen, synergier med forskning og det overordnede fokus på social inklusion.

3.2. Selv om det i vid udstrækning er blevet understreget, at uddannelse er en nøglevektor for reduktion af samfundsøkonomiske uligheder og fremme af social inklusion⁽¹⁾ blev det i Kommissionens nylige henstilling om den europæiske søjle for sociale rettigheder og Pariserklæringen fra 2015⁽²⁾ bemærket, at uligheden fortsat er stigende i de fleste EU-lande. De globale ændringer, der påvirker arbejdslivet, efterspørgslen efter færdigheder og samfundet, er aldrig før sket så hurtigt. EU bør derfor opfordre medlemsstaterne til at tilpasse deres uddannelsessystemer til denne nye virkelighed. En løbende evaluering af misforholdet mellem efterspurgt og udbudte færdigheder og udviklingen på arbejdsmarkedet bør være en hjælp i den henseende. For at kunne opbygge et samfund med reelle lige muligheder skal læseplaner og undervisningspraksis også gøres mere fleksible, innovative og holistiske ved at udnytte de mange eksempler på bedste praksis, der er fremhævet i de foregående år.

⁽¹⁾ Uddannelse er et centralt element i de seneste EU-erklæringer: EU's sociale søjle (april 2017), Ny dagsorden for færdigheder i Europa (juni 2016), Oplæg om Europas sociale dimension (april 2017), Romerklæringen (marts 2017).

⁽²⁾ Undervisningsministrene vedtog på et uformelt møde i Paris i marts 2015 en erklæring om »Fremme af medborgerskab og de fælles værdier frihed, tolerance og ikkediskrimination ved hjælp af uddannelse«.

3.3. EØSU er ikke desto mindre meget opmærksom på, at uddannelse er et fælles gode og fortsat bør være et centralt instrument i indsatsen for at styrke almenvellet ved at målrette investeringer mod at reducere de private og offentlige udgifter ved manglende uddannelse på mange områder, såsom forebyggelse af vold, bedre sundhed gennem sport og fremme af velvære, øget opmærksomhed om klimaændringer og sikring af den sociale fred i samfund præget af stadig større diversitet. I den henseende bør uddannelsesreformer ikke kun sigte mod at formidle de færdigheder, kompetencer og den viden, som de unge får brug for fremover for at få adgang til arbejdsmarkedet, men også forbedre de lærendes evne til at reagere på presserende samfundsproblemer, der påvirker hverdagen for de europæiske borgere.

3.4. Overgangen fra et uddannelsesniveau til et andet og samarbejdet mellem forskellige uddannelsesudbydere inden for både formelle og uformelle rammer kræver særlig opmærksomhed i Kommissionens planlagte strategi. Omend EØSU glæder sig over, at der lægges vægt på at opbygge inklusive og forbundne videregående uddannelsessystemer og opmuntre skolerne til at skabe bedre forbindelser og samarbejde med de videregående uddannelser inden for naturvidenskab, teknologi, ingeniørvirksomhed og matematik (STEM), mener udvalget, at det overordnede formål med uddannelse består i at skabe en balance og et tættere samarbejde mellem STEM-emnerne og samfundsvidenskab og humaniora. EØSU efterlyser derfor en mere tværfaglig tilgang til uddannelse og livslang læring, der tager udgangspunkt i partnerskaber og fleksible forløb, der rækker ud over et enkelt uddannelsesniveau og en specifik studieretning. En sådan tilgang vil også bidrage til at bekæmpe forskellige uligheder, f.eks. kønsskævhederne inden for STEM-fagene og videnskaben generelt, da den vil afskaffe det stereotype syn på, hvad der er mere hensigtsmæssigt og/eller almindeligt baseret på køn, race og andre personlige egenskaber.

3.5. Udvalget opfordrer endnu en gang ⁽³⁾ Kommissionen til at spille en proaktiv rolle for at indføre mere nyskabende løsninger inden for uddannelse og kompetenceudvikling samt i forbindelse med overvågning og fremme af den praksis og de innovative tilgange, som allerede findes i medlemsstaterne. EØSU er fuldt overbevist om, at tiden er inde til et egentligt paradigmeskift, når det gælder uddannelsessektorens mål og funktionsmåde samt forståelsen af dens plads og rolle i samfundet. Det må erkendes, at uddannelse i sig selv er en produktivitetsskaber. En proaktiv indsats på EU-plan er en central forudsætning for sikringen af bedre uddannelse fremover.

3.6. EØSU har allerede slået fast i en af sine tidligere udtalelser »at det i forbindelse med udarbejdelsen og gennemførelsen af læseplaner er nødvendigt [...] at mobilisere samtlige aktører og støtte oprettelsen af »læringspartnerskaber« i samfundet omfattende skoler, virksomheder, kommunalråd, arbejdsmarkedets parter, civilsamfundsorganisationer, ungdoms-ngo'er, ungdomsarbejdere og andre græsrodsarbejdere, forældre og elever. Dette bør ske inden for rammerne af et sundt paradigmeskift i uddannelsessektoren« ⁽⁴⁾.

3.7. Lige fra de tidlige skoleår skal de unge have hjælp til at udvikle kompetenceporteføljer, der ikke kun henviser til deres viden, men også til deres færdigheder, innovationsevne og kreativitet, kritiske tænkning og deres kendskab til den fælles europæiske historie. Disse kompetenceprofiler bør også lægge stor vægt på deres forskellige digitale færdigheder, deres samarbejdsevner og erfaringer med teamwork og deres evne til at anerkende forskellige kulturer. Dette bør opnås med støtte fra deres undervisere og ungdomsledere.

3.8. Den oprindelige titel (»Ungdomsinitiativet«) sendte et forkert signal, da den giver indtryk af, at initiativerne kun er rettet mod unge. De formelle uddannelsessystemer har imidlertid stadig flere voksne studerende. Det er beklageligt, at »voksne« stort set ikke nævnes i meddelelsen om videregående uddannelse, eftersom videregående uddannelse kan spille en afgørende rolle, når det gælder livslang læring, uanset alder, og ajourføring af beskæftigedes og arbejdsløses færdigheder, kompetencer og viden.

3.9. Nøglen til at forbedre og modernisere uddannelsessystemerne er at sikre tilstrækkelig finansiering, der fordeles ligeligt, og en koordineret styring inden for rammerne af en effektiv social dialog af høj kvalitet. Kommissionen anerkender ikke dette i tilstrækkelig grad i sine arbejdsdokumenter og lægger ikke tilstrækkelig vægt på, at ressourcerne i uddannelsessystemet ikke kun bør fokusere på resultater, men også på inklusion af lærende fra ugunstigt stillede miljøer og integration af flygtninge. Kommissionen anerkender desuden dårligt nok vigtigheden af at høre og involvere forskellige interessenter i denne proces, især civilsamfundsorganisationer.

⁽³⁾ EUT C 173 af 31.5.2017, s. 45.

⁽⁴⁾ EUT C 214 af 8.7.2014, s. 31.

4. Specifikke bemærkninger til den nye EU-strategi for uddannelse

Som svar på Kommissionens to initiativer og EU's og medlemsstaternes politikker mere generelt vil EØSU her fokusere på følgende tre tværgående prioriteter for skoler og videregående uddannelser.

4.1. Grundlæggende hårde færdigheder er nødvendige, men det samme gælder for bløde og tværgående færdigheder, kompetencer og viden.

4.1.1. EØSU understreger, at det er vigtigt for Kommissionen at sikre, at medlemsstaterne tager udgangspunkt i en holistisk definition af de lærendes behov, dvs. inddrager hårde og bløde færdigheder samt kompetencer og tværfaglig viden. Disse tre aspekter bør ikke blot omfatte de kapaciteter, der er nødvendige i arbejdslivet, men også omfatte det bredere mål om at tilstræbe personlig udvikling for alle mennesker gennem hele deres tilværelse. Forbedringer i uddannelsessektoren, især i de videregående uddannelsessystemer, skal derfor også fokusere på, hvordan man bedre kan fremme aktivt medborgerskab, styrke unges indflydelse, livslang læring og viden om, hvordan EU fungerer, og de fordele, som EU medfører. Det er værd at minde om, at uddannelse ikke alene kan tackle de samfundsøkonomiske uligheder, da synergier med supplerende social- og beskæftigelsespolitikker er en forudsætning for en mere bæredygtig løsning.

4.1.2. Der bør lægges særlig vægt på udviklingen af såkaldte »bløde færdigheder«, da arbejdsgiverne i stigende grad værdsætter disse, og de ikke kun er nyttige i arbejdsmæssig sammenhæng. EØSU opfordrer derfor til foranstaltninger som dem, der er beskrevet i Kommissionens meddelelse: projekter til vurdering af kreativitet, problemløsning, samarbejde⁽⁵⁾, teamwork og kritisk tænkning. Politikere skal have tilstrækkelig støtte og uddannelse til at kunne forstå den overordnede dimension af disse færdigheder.

4.1.3. EØSU glæder sig over støtten til samarbejde mellem universiteter og arbejdsmarkedet, men sidstnævnte bør ikke begrænses til erhvervslivet alene. Opbygningen af partnerskaber mellem virksomheder og uddannelsesinstitutioner bør ikke udelukkende begrundes ud fra kriteriet om, hvorvidt unge kan »beskæftiges direkte« eller ej. Virksomheder skal være i stand til at udnytte det menneskelige potentiale fuldt ud ved at mobilisere de rigtige færdigheder og gøre de nye muligheder, som den digitale revolution giver adgang til, tilgængelige for alle aldersgrupper. Virksomhederne bør også støtte de unges interesse for efteruddannelse, når de træder ind i arbejdslivet: Uddannelse er en løbende proces, hvor alle behov ikke kan tilfredsstilles i den begrænsede årrække, som den formelle uddannelse dækker.

4.1.4. Som EØSU allerede har påpeget, er der imidlertid behov for at »fremme indførelsen i skolesystemerne af kombinerede uddannelsesforløb, hvor klasseundervisning veksler med erhvervspraktik, ved at øge uddannelsesmyndighedernes og virksomhedernes forståelse for betydningen af sådanne initiativer«⁽⁶⁾. Erhvervs erfaring for skoleelever og tættere forbindelser mellem skoler, industri, universiteter og forskning er afgørende for at skabe en kvalificeret og bæredygtig ungdomsbeskæftigelse.

4.1.5. På trods af behovet for »hårde færdigheder« kan økonomien ikke diktere, hvordan (videregående) uddannelser skal udvikle sig. Initiativer såsom sporing af færdiguddannede på systemniveau bør med andre ord sikre, at videregående uddannelsesprogrammer og læseplaner ikke baseres på instrumentaliserede uddannelsesmæssige resultater, såsom lønninger eller færdiguddannedes beskæftigelsesniveauer. Nogle medlemsstater har allerede deres eget sporingssystem, så det nye potentielt EU-dækkende system bør forene disse, og under alle omstændigheder bør man undgå, at det bruges til at retfærdiggøre stramninger i humanistiske og samfundsvidenskabelige læseplaner.

4.2. Støtte til lærere med henblik på undervisning af høj kvalitet og livslang læring

4.2.1. I den »digitale uddannelsestidsalder« skal brugen af teknologi på uddannelsesområdet være til gavn for læringsprocessen. Et eksempel: selvom det ikke er et mål i sig selv at lære at kode, skal de lærende forstå logikken bag kodning og erhverve de færdigheder, der er nødvendige for at kunne anvende nye teknologier i en uddannelsesmæssig og dagligdagssammenhæng.

⁽⁵⁾ Forbedring af kvaliteten af undervisning og læring på Europas videregående uddannelsesinstitutioner, Rapport fra Gruppen på Højt Plan om Modernisering af De Videregående Uddannelser, Kommissionen, juni 2013.

⁽⁶⁾ EUT C 327 af 12.11.2013, s. 58.

4.2.2. IKT giver ganske vist muligheder inden for mange områder, men åbner også døren for reelle farer, f.eks. cyberkriminalitet, farligt og skadeligt indhold, øget kommercialisering af tjenesteydelser samt teknologisk overvågning og misbrug af personoplysninger. Det er derfor nødvendigt at styrke de digitale færdigheder, således at alle har de rette redskaber til at begå sig på fremtidens arbejdsmarked. IKT findes nu inden for alle erhvervs- og servicesektorer og skal derfor indgå som en integreret del af livslang læring.

4.2.3. Forbedringer af den digitale uddannelse bør også hjælpe unge med at skelne mere klart mellem information og viden, udvikle kritisk tænkning og tilstrækkeligt mediekendskab og sætte dem i stand til at genkende falske nyheder og beskytte deres privatliv på internettet.

4.2.4. Selvom meddelelsen fokuserer på skoler og videregående uddannelser, er der ikke i tilstrækkelig grad taget højde for samarbejdet og forbindelserne mellem formel, ikke-formel og uformel læring og valideringen af resultaterne heraf som anført i Rådets konklusioner fra 2012 ⁽⁷⁾ om »Partnerskab og fleksible veje til udvikling af livslang læring«. Selv i dag har kun halvdelen af EU's medlemsstater fastlagt en overordnet strategi for livslang læring ⁽⁸⁾. Teknologi kan også være gavnlig i den henseende med henblik på at finde forskellige uddannelsesløsninger.

4.2.5. Kommissionen har i årevis fokuseret på at udvikle EU's netværk og fremme samarbejdet om udveksling af bedste praksis og peerlæring. Det ville imidlertid også være interessant at måle, i hvilket omfang underviserne rent faktisk bakker op om disse redskaber og mekanismer. Det er meget sandsynligt, at mange lærere og undervisere fortsat er uvidende om al den støtte, herunder de økonomiske og uddannelsesmæssige ressourcer, de har adgang til på EU-plan. Forbedring af kapacitetsopbygning og arbejdsvilkår, herunder lærernes lønninger, bør være en prioritet for medlemsstaterne.

4.2.6. I henhold til Kommissionens henstillinger skal medlemsstaterne give lærere og undervisere adgang til livslang læring og øge deres mobilitet, f.eks. gennem Erasmus+-programmerne. Der skal lægges særlig vægt på at forbedre de deltagerorienterede aspekter af undervisningen, da dette har vist sig at være en virkelig god pædagogisk praksis, der sætter de lærende i stand til at tilegne sig viden og udvikle en række tværgående færdigheder, såsom kommunikationsfærdigheder. Dette ville udgøre et markant skift fra lærercentreret uddannelse til uddannelse centreret om de lærende, hvor læreren i højere grad bliver en læringsformidler.

4.3. Iværksætteruddannelse gennem sociale projekter

4.3.1. Uddannelsessystemet skal styrke de nøglekompetencer, færdigheder og holdninger, der er nødvendige for at trives i tilværelsen efter fuldførelsen af den formelle uddannelse, f.eks. set i forhold til teamwork og projektledelse. Dette nye sæt af færdigheder vil ikke blot gøre det lettere at finde beskæftigelse, det vil også give fremtidens voksne bedre muligheder for at skabe deres egne arbejdspladser, både individuelt og kollektivt. Aktiv indlæring og erfaringsbaseret læring er alternative tilgange til læring, der kan fremme evnen til at huske tilegnet viden, og som er mere nyttige med hensyn til at udvikle praktiske færdigheder i modsætning til ekspertise inden for et bestemt område.

4.3.2. EØSU understreger vigtigheden af at benytte en bred tilgang til iværksætteri, hvor der gøres brug af den nye EntreComp-ramme ⁽⁹⁾. Udvikling af sociale projekter i eller uden for skolerne udgør en ideel mulighed for at tilegne sig disse færdigheder og den nødvendige tankegang. Det bidrager også til at skabe bedre forbindelser med andre læringsmiljøer. I den forbindelse skal støtten til det europæiske solidaritetskorp for unge i skoler og på videregående uddannelser være en af medlemsstaternes nøgletiltag. Derudover er der en stigende interesse for socialt iværksætteri, hvilket kan imødekomme unges forventninger om en mere meningsfuld beskæftigelse.

⁽⁷⁾ Kommissionens arbejdsdokument om »Partnerskab og fleksible veje til udvikling af livslang læring«, som ledsager Kommissionens meddelelse om »Nytænkning på uddannelsesområdet: investering i kvalifikationer for bedre socioøkonomiske resultater«, november 2012.

⁽⁸⁾ Kommissionens arbejdsdokument, som ledsager [...] Udkast til Rådets og Kommissionens fælles rapport for 2015 om gennemførelse af strategirammen for det europæiske samarbejde på uddannelsesområdet (ET2020) — Nye prioritetsområder for europæisk samarbejde på uddannelsesområdet, august 2015.

⁽⁹⁾ European Entrepreneurship Competence Framework.
<https://ec.europa.eu/jrc/en/publication/eur-scientific-and-technical-research-reports/entrecomp-entrepreneurship-competence-framework>.

4.3.3. Iværksætteri er en stærk drivkraft for økonomisk vækst og jobskabelse. Der bør især fokuseres på udviklingen af iværksætterfærdigheder. Som EØSU allerede har påpeget, kræver iværksætteruddannelse i hele Europa på tværs af læseplaner og som en del af den livslange læring stadig et reelt engagement fra beslutningstagernes side. Ambitioner, kreativitet og iværksætterånd skal værdsættes i sig selv og fremmes og ikke forveksles med forretningsaktiviteter eller det at generere en fortjeneste. Kreativitet udvikler sig gennem læring i formelle og uformelle systemer. Underviserne skal inddrages fuldt ud for at sikre formidlingen af det rigtige budskab. Lærerne kan være imod at begrænse iværksætterkultur til f.eks. virksomhedsetablering, men se velvilligt på en bred definition som nøglelivskompetence. Iværksætterånd kan bringes ind i klasseværelserne via en »iværksættertrappe« for udvikling af aktiviteter og undervisning ⁽¹⁰⁾.

4.3.4. Uanset om de senere hen etablerer erhvervsvirksomheder eller sociale virksomheder, udvikler unge, der modtager iværksætteruddannelse, forretningsmæssig viden og væsentlige færdigheder og holdninger, herunder kreativitet, initiativ, vedholdenhed, samarbejdsevne, forståelse af risici og ansvarsfølelse. Dette er den iværksætterorienterede tankegang, der hjælper iværksættere med at føre idéer ud i livet og også i høj grad øger deres beskæftigelsesegnethed. Der er behov for iværksætteruddannelsesmål for alle undervisere, hvis effektive iværksætteruddannelsesmetoder skal indføres i klasseværelserne. Medlemsstaterne bør derfor fremme iværksætterfærdigheder gennem nye og kreative metoder til undervisning og læring fra grundskolen og frem, og ved at der fra ungdomsuddannelserne til de videregående uddannelser fokuseres på muligheden for at etablere egen virksomhed som en karrieremulighed. Konkrete erfaringer gennem problembaseret læring og forbindelser til erhvervslivet bør indarbejdes på tværs af alle fag og tilpasses til alle uddannelsesniveauer.

Bruxelles, den 19. oktober 2017.

Georges DASSIS
Formand
for Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

⁽¹⁰⁾ EUT C 48 af 15.2.2011, s. 45.